

Fiskimenn.

Ikki er tað sjáldan, at fiskimenn spyrja, um nakar møguligleiki er fyri teir at kunna koma at eiga teirra egnu fôr, skip ella bátar, størri ella smærri, góð og tíðar-hóskandi.

Eg veit menn, sum ganga saman í felag ella feløg við tí máli fyri eyga at kunna keypa ella lata byggja sær fiskifôr. Hetta er gleðiligt, og allir tingmenn máttu kunnað glett seg yvir tað og roynt at styðja slíkar fiskimenn.

Tað var troystaleyst í fjør at lesa tað, ið stóð í »Timanum«, at tað var óneyðugt hjá tinginum at stovna peningagrunnar. Tí hvussu skal tingið hjálpa fiskimönnum at fáa skip, tá ið tingið ikki ræður yvir peningi?

Um hetta skrivaði eg beinan vegin í fjør, og um hetta hevur verið skrivað í eitt heilt ár við tí úrsliti, at nú slær »Timin« um í ein annan tóna og sigur, at pening má tingið veita sær og lángrunnur tingsins er góður; men tá ið ein lesur víðari í somu grein, sær hann brátt, at fiskimenn fáa eingi skip soleingi »Timans« og fólkaflokksins menn ráða á tingi; tí »Timin« sigur, at tað má verða treytin, at hann, ið lánar, sjálvur skal svara tær fyrstu 25% av tí, ið skipið ella báturin kostar.

Her siggja vit tann kærlleika, ið stórkapitalistar og teirra umbodsmenn á Føroya lögtingi hava til okkara fiskimenn.

Latum okkum kanna málið gjøllari, og hugsa okkum til, at nakrir fiskimenn keypa eitt fôr, ið kostar 200 túsund krónur. Hesin prisur er ikki høgt settur, men 25% av honum verður 50 túsund krónur, sum hesir fiskimenn altoy skulu leggja á bórðið fyri at fáa sjálvt farið. Hartil kemur so útgerðin, sum kanska verður einar 30 tús. kr. — Eru mennirnir 8, skulu teir altoy rinda 10 tús. kr. hvør. Tá sigur tað seg sjálvt, at tað verða fáir fiskimenn, ið kunna hugsa um at gerast eigarar av nøkrum fari.

Javnaðarmenn hava altíð arbeitt við tí máli fyri eyga, at fiskimenn sjálvir skulu koma at eiga teirra fiskifôr og tey virkir á landi, ið standa í sambandi við fiskiveiðu, fiskasølu, keyp av útgerðarvörum o. s. fr., og vit vóru væl á veg at fáa fært ein part av hesi okkara ætlan út í hvið á tann hátt, at lögtingsins vinnulánsgrunnur og aðrir peningagrunnar vórðu stovnaðir, meðan javnaðarmenn saman við L. Zachariasens monnum útgjerdur tann størsta bókin á tingi, og á tann hátt kundu seta P. M. Dam til formenn í tingsins figgjarnvnd. Tá vuku hesir peningagrunnar á hverjum ári, men Bartalsmessuvalið gjørdi ta syrgjuligu vendl á tingi, at síðan er

einki oyra komið í nakran av tingsins peningagrunnum, og avlopspeningurin er nógv minkaður og minkar á hverjum ári. Hetta kunnu fiskimenn takka sær sjálvum fyri, tí teir hava valt stórkapitalistar at ráða á tingi, og tí fáa fiskimenn nú at vita, at teir sjálvir skulu rinda 25% av kostnaðinum fyri at fáa nakað fôr. Ja, soleiðis skrivar blaðið hjá Richard Long, og helst er tað Long sjálvur, ið hevur skrivað greinina. So vita fiskimenn, hvat teir kunna vænta frá tí síðuni og frá fólkaflokkinum.

Sjálvt um tað finnast nakrir fiskimenn, sum kunnu rinda so mikið av peningi, sum her er talan um, so er tað ómetuliga hættisligt, tí hvør sigur, at fyrsti túrur ið skipið ger, fer at geva stórt yvirskot? Tað kann henda, og tá kann tað kanska ganga, um kemur skipið fyri tað minsta óhapp einar tveir teir fyrstu túrarnar, so megu fiskimennirnir beinan vegin fara til ein ella annan privatkapitalistiskar útgerðarmann at fáa útgerð uppá kredit, og tá verða teir bundnir til at selja og keypa til henda útgerðarmannin fyri teir prisir, sum hann ásetur, og tá vita vit, hvussu endin verður. Um hetta er ikki vert at skriva langar greinir, tí segurnar eru mangar og syrgjuligar. Ja, syrgjuligar eru tær fyri fiskimenn, men kanska tær eru gleðiligar fyri aðrar, og kanska tað eisini á Føroya lögtingi eru mean, sum vóna, at tað í framtíðini fer at gangast á sama hátt sum fyrr.

Sum frammanfyri sagt, vilja afturhaldsflokkarnir, at eingin skal kunna fáa skip uttan teir, ið sjálvir kunna rinda 25%, meðan javnaðarmenn skjóta uppá, at 95% skulu verða veitt frá tí almenna, og einans 5% skal keyparin noyðast at rinda kontant. Her er munur í millum. Umframt hevur javnaðarflokkurin ferð aftaná ferð krævt, at tingið skal selja bilugar útgerðarvørur á lagaligan hátt, men tað vilja afturhaldsmenn ikki. Útlitið hjá tí minna manningum er alt annað enn ljóst í dag.

J. H. Danbjørg.

Heimatíðindi.

Í Árnafirði

er eitt 1/2 ára gamalt barn hjá skipara Jens Hansen, deytt av kykhosta.

Gerhard Pedersen

lærari, nord Jylland, fadir Jens Pedersen lærara, Klakksvík, er deyður 65 ára gamalur aftaná stutta sjúkralegu sambart danska útvarpið.

Skálaberg.

Adri peningagrunnar vórðu stovnaðir, meðan javnaðarmenn saman við L. Zachariasens monnum útgjerdur tann størsta bókin á tingi, og á tann hátt kundu seta P. M. Dam til formenn í tingsins figgjarnvnd. Tá vuku hesir peningagrunnar á hverjum ári, men Bartalsmessuvalið gjørdi ta syrgjuligu vendl á tingi, at síðan er

Í Klakksvík

hevur verið steddag við útróðri nú eina tíð, vegna veður, og eisini hava eldri motorbátar verið til eftirsýn til vetrar-róðurin.

Fiskasølan.

»Hjördis« 7700, »Hjalmar« 1100, »Signhild« 6800, »Hoyvík« 600 (100 kassar).

Ósannindi 1 í banka- og sparikassaeftirlits málinum.

Amtmans Hilberts bræv til Th. Petersen.

I talu síni á tingi um banka- og sparikassaeftirlitið leikaði bankastjóri Th. Petersen í sum um amtmaðurin hevði noytt 2 Danir á okkum sum eftirlitsmenn.

Men hvat er sannleikin?

Eftir innstilling av banknevndini valdi amtmaðurin:

Fyrst Edw. Mitens og gjaldstovustjóra Mortensen, og síðan, tá ið Mitens varð »inhabil« við at verða valdur í stjórnina fyri Føroya Banka, varð Thomas Thomassen fulltrúi valdur. Men tá hendi tað, at Sjóvinnubankin kappaði sær Thomassen, gjørdi hann eisini innhabilan við at velja hann til grannskoðara bankans.

So varð — eisini eftir landsnevndarinnar innstilling — Andreasen dómarafulltrúi valdur.

Men tá ið Sjóvinnubankans menn leikaðu illir í um valið av Mortensen og Andreasen, skrivaði amtmaðurin hetta bræv:

»Hr. Bankdirektør Thorstein Petersen, Thorshavn.

Fra det midlertidige Banktilsyn paa Færøerne har Amtet faaet forelagt Deres Skrivelse af 10. Marts 1944, hvoraf fremgaar, at Bankens Ledelse ikke mener at kunne anerkende og samarbejde med de Personer, hvem Banktilsynet er overdraget.

Jeg lægger for mit Vedkommende megen Vægt paa at søge at undgaa Vanskeligheder mellem Bankens Ledelse og det midlertidige Banktilsyn, og jeg er for at undgaa saadanne Vanskeligheder villig til velvilligst at overveje Udpegelsen af andre Personer til at varetage Banktilsynet, hvis andre egnede Personer bringes i Forslag. Derfor beder jeg Dem, meddele mig, om De til det omhandlede Hvert vil bringe i Forslag en eller flere Personer, som Bankens Ledelse vil kunne anerkende og samarbejde med.

Forsaaavdt der herefter skulde blive Tale om et Personskifte inden for Banktilsynet, skulde jeg gerne have Landsnævnets Godkendelse heraf, og da Landsnævnet nu er samlet indtil Fredag, vilde jeg sætte Pris paa et omgaaende Svar.

Deres Ærbødige.

(sign.) Hilbert.

Hvørja stæðu tóku nú Th. P. og nevnd Sjóvinnubankans?

Hvørki hann ella nevndin vildu koma við einum uppskoti til eftirlitsmean.

Teir herdu harafturímóti sína deilu á teir valdu eftirlitsmenninar og amtmannin.

— Her hava tit fólkaflokksins lyndi.

HVALBØ

Fólkaflokksins ósannindi.

I »Dagbláðnum« nr. 79 fyri 6. í hesum mánaða finnst grein við yvirskriftini: »Kolamálið«.

I nevndu grein lesa vit fylgjandi ósannindi:

»Fleiri javnaðarmenn funnst harðliga at Hvalbingum«.

Slíkt ósannindi hjáast fólkaflokkinum og eru óivað neyðug fyri at halda liv í einum so negativum flokki, sum einki ger á tingi uttan roynt at syrgja fyri, at einki skal verða gjørt, sum kostar nakað fyri teir stóru skattaborgararnar.

Fólkaflokkurin hevur nú livað høgt uppá ósannindi viðvíkjandi kolagrevstri í Hvalbø og tí dómi, sum hægstirættur dæmdi.

Aftur í tí sama »Dagbláði« sum áður umtalaða grein stendur í finnst eitt lítið petti, sum miðar ímóti at ilggita J. P. Henriksen fyri at hava dømt Hvalbingar. Slíkt mátti verið ósømuligt at fært fram ferð aftaná ferð, tá ið »Dagbláðið« óivað veit, at hetta einans er ein illsinnað gitan — og púra einki annað.

Til síðst vil eg siga, at »Dagbláðsins« skrivning um kolamálið í Hvalbø er ósonni frá byrjan til enda, og eingin javnaðarmaður á tingi hevur funnist at Hvalbingum.

J. H. Danbjørg.

OSTUR

fleiri sløg.

Kryddarsild,

stór íslendsk.

Saltfiskur.

Hermetik,

fiskabollar, kókaður torskur, rogn, gaffelbitar, kippersnacks, kaviar, roykt sild etc.

Arbeidssklæðir,

ketildraktir, overalls, jakkar, buksur, rayndúkskjúrtir, arbeidshandskar, leðurreimar, kollar.

Oljuklæðir,

svartir oljufrakkar til dreingir og menn. — Gulir dansar, troggyjur, sydvestar etc.

Oilax-gummifrakkar og -troggyjur.

Rakingarbløð, -kustar og -krem. Tannpasta, vaseline etc.

C. C. Johansen

Telefon 30.